

*Col·legi Públic*



# PLA D'IGUALTAT I COEDUCACIÓ CEIP PERE CASASNOVAS



## **Índex**

<b>0. FONAMENTACIÓ.....</b>	<b>2</b>
<b>1. CARACTERÍSTIQUES I ENTORN DEL CENTRE EDUCATIU.....</b>	<b>3</b>
<b>2. MARC NORMATIU.....</b>	<b>4</b>
<b>3. JUSTIFICACIÓ.....</b>	<b>6</b>
<b>4. ITINERARI: Objectius, continguts i actuacions que duim a terme.....</b>	<b>8</b>
<b>5. PROPOSTES DE FORMACIÓ PER A LA COMUNITAT EDUCATIVA.....</b>	<b>28</b>
<b>6. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA D'IGUALTAT I COEDUCACIÓ.....</b>	<b>29</b>

## **FONAMENTACIÓ DEL PLA**

**“L’educació genera seguretat, la seguretat genera esperança, i l’esperança genera pau “. Confuci Civiac.**

La coeducació és l’acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l’alumnat, independentment del seu sexe potenciant així la igualtat real d’oportunitats.

La coeducació proporciona tant a l’alumnat, com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d’abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

Una bona acció coeducadora tant a nivell de centre, com d’aula i entorn és fonamental per prevenir la violència masclista, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de relacions abusives.

La coeducació entesa com un procés educatiu que afavoreix el desenvolupament integral de les persones amb independència del sexe en el qual estiguin socialitzades i, en conseqüència, entenem per escola coeducativa aquella en la qual s’equilibren les mancances amb les quals l’alumnat arriba a l’aula a conseqüència del sexisme que impregna la societat; aquella en la qual s’eliminen tot tipus de desigualtats o mecanismes discriminatoris per raó de sexe, identitat i expressió de gènere, ètnia, diversitat sexual o familiar, característiques sexuals, procedència o classe social, i aquella en la qual les alumnes i els alumnes puguin desenvolupar lliurement les seves identitats en un clima d’igualtat real i sense cap tipus de condicionants o limitacions imposades.

El centre educatiu , mitjançant estratègies organitzatives i curriculars ha de generar les condicions de convivència que articulin un entorn segur que permeti a tot l’alumnat generar expectatives de benestar personal i social que fomenta entorns de pau.

## **1. CARACTERÍSTIQUES I ENTORN DEL CENTRE EDUCATIU**

### **1.1 Descripció de les característiques i entorn del centre**

El CEIP Pere Casanovas forma part de la xarxa de serveis educatius de la Conselleria d'Educació del Govern Balear a Ciutadella. Ciutadella és una població de més de 20.000 habitants i el centre es troba ubicat al principi de una de les entrades al poble (carretera general Maó - Ciutadella). És una zona que es va poblant i va creixent molt per la part de ponent, però amb un creixement urbanístic humà molt escàs per la resta, donades les característiques del sòl urbà que ens envolta: benzinera, camps de futbol municipals, polígon industrial pel costat nord, poliesportiu i piscina municipal per l'est, i sòl rústic pel sud.

### **1.2 Estudi, anàlisi i valoració del tractament de la coeducació al centre**

Al llarg del curs 18-19 i amb l'objectiu de la creació d'aquest pla vam dur a terme un anàlisi de convivència i de coeducació de tots els nivells i etapes educatives del centre.

Es van dedicar diferents sessions per tal de fer un buidatge de les activitats concretes i actuacions que duem a terme i els materials específics que emprem en els diferents objectius centrats en l'educació dels sentiments, l'utilització del vocabulari no sexista, la inferència en el currículum ocult, els jocs que duim a terme, el foment de l'esperit crític davant de situacions sexistes i finalment quant a prevenció de violència de gènere. (ANNEX 1)

A partir de la realitat concreta del nostre centre vam dissenyar un itinerari que ens serveix per a l'adquisició progressiva de les competències que permeten als fillets i a les filletes elegir, construir i viure el projecte vital propi des del coneixement, la llibertat i la capacitat de decidir sobre el seu futur sense condicionants de gènere, aprenent a identificar les desigualtats, a lluitar contra aquestes i exercir el seu dret a la igualtat a l'àmbit de de la seva cultura, religió, classe socia

## **2. MARC NORMATIU I DOCUMENTAL DE REFERÈNCIA**

### **2.1 NORMATIVA ESTATAL.**

**1. Constitució espanyola 1978.** La Constitució Espanyola proclama en l'article 14 el principi d'igualtat davant la llei i, en l'article 9.2, estableix que els poders públics promouran les condicions perquè la llibertat, la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectius, es remouran els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i faciliten la participació en la vida política, econòmica, cultural, social. homes.

**2. Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.** Aquesta normativa d'alt rang legal per la seva condició de Llei orgànica anuncia en el preàmbul que "La violència de gènere s'enfoca d'una manera integral i multidisciplinària, i comença pel procés de socialització i educació". Especifica que l'objectiu fonamental de l'educació és el de proporcionar una formació integral que els permeti conformar la seva pròpia identitat, així com construir una concepció de la realitat que integri alhora el coneixement i valoració ètica d'aquesta.

**3. Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).** La Llei orgànica 2/2006 d'educació explicita, en el preàmbul, la necessitat d'una formació equitativa en el respecte als drets i llibertats fonamentals i en la igualtat efectiva d'oportunitats entre homes i dones, així com del ple desenvolupament de la personalitat i el reconeixement de la diversitat afectivosexual per superar comportaments sexistes.

**4. Llei 3/2007, de 22 de març, igualtat efectiva entre dones i homes.** Aquesta Llei té per objecte fer efectiu el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, en particular mitjançant l'eliminació de la discriminació de la dona, sigui quina sigui la seva circumstància o condició, en qualsevol dels àmbits de la vida i, singularment en les esferes polítiques, civil, laboral, econòmica, social i cultural per assolir una societat més democràtica, més justa i més solidària.

**5. Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs.** En aquesta llei, els poders públics en el desenvolupament de les polítiques sanitàries, educatives i socials garanteixen: la informació i l'educació afectiu sexual i reproductiva en els continguts formals del sistema educatiu, l'accés a mètodes segurs i eficaços que permetin regular la fecunditat, i l'eliminació de tota forma de discriminació, amb especial atenció a les persones amb algun tipus de discapacitat, a les quals se'ls ha de garantir el seu dret a la salut sexual i reproductiva, i establir per a elles els suports necessaris en funció de la seva discapacitat. Així com també, l'educació sanitària integral i amb perspectiva de gènere sobre salut sexual i salut reproductiva i la informació sanitària sobre anticoncepció i sexe segur que previngui, tant les malalties i infeccions de transmissió sexual, com els embarassos no desitjats.

## **2.2 NORMATIVA AUTONÒMICA**

**1. Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per eradicar la LGTBIfòbia.** En l'àmbit de l'educació s'han regulat qüestions perquè en tot el sistema educatiu, com ara en el contingut dels materials escolars, en les activitats esportives escolars i en les de lleure infantil i juvenil, en els recursos formatius o en la formació de mares i pares, es tingui en compte la diversitat afectiva i sexual i s'eviti qualsevol tipus de discriminació, i que es disposi de mesures de prevenció i actuació contra l'assetjament de què puguin ser objecte les persones LGTBI a l'àmbit escolar.

**2. Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.** Amb la finalitat, com diu al seu Article 1, de fer efectiu el dret a la igualtat real i efectiva de les dones i els homes, aquesta llei té per objecte establir i regular els mecanismes i dispositius, com també les mesures i els recursos, adreçats a promoure i garantir la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació per raó de sexe, en qualsevol dels àmbits, etapes i circumstàncies de la vida. És, per tant, un instrument que ens permet avançar en la necessària igualtat de dones i homes.

### **3. JUSTIFICACIÓ**

El Pla d'igualtat i coeducació estableix el marc teòric de referència per identificar i concretar la intervenció i el compromís amb la coeducació del nostre centre mitjançant un itinerari divers. Aquest itinerari estableix una progressió pautada de continguts i experiències d'aprenentatge personals i grupals al llarg de tot el procés educatiu.

Referències normatives:

- Llei Orgànica, 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació (BOE núm. 159, de 04 de juliol de 1985).
- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de gènere (BOE núm. 313, de 29 de desembre de 2004).
- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE núm. 106, de 04 de maig de 2006), modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, 3 de 10 Departament d'Inspecció Educativa Pla d'Igualtat i Coeducació per a la millora de la qualitat educativa (BOE núm. 295, de 10 de desembre de 2013).
- Llei Orgànica, 3/2007, de 22 de març, per la igualtat efectiva de dones i homes (BOE núm. 71, de 23 de març de 2007).
- Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes a les illes Balears (BOIB núm. 99, de 4 d'agost de 2016).
- Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar la LGTBI fòbia (BOIB núm. 69, de 2 de juny de 2016). • Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears (BOIB núm.187, de 23 de desembre de 2010).
- Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears (BOIB 19/07/2014, núm.97), modificat pel Decret 28/2016, de 20 de maig (BOIB núm. 64, de 21 de maig de 2016).

- Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB 16/05/2015, núm.73), modificat pel Decret 29/2016, de 20 de maig, (BOIB núm. 64, de 21 de maig de 2016).
- Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears (BOIB 16/5/2015 núm. 73), modificat pel Decret 30/2016 de 20 de maig (BOIB 21/5/21016 núm. 64). • Pla de Coeducació de les Illes Balears (2019-2022).
- Protocol de detecció, comunicació i actuacions per a alumnes transsexuals i transgènere als centres educatius de les Illes Balears. Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa.
- Protocol de prevenció, detecció i intervenció de l'assetjament escolar de les Illes Balears. Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa.



#### **4. ITINERARI: Objectius, continguts i actuacions que duim a terme.**

L'itinerari serveix per a l'adquisició progressiva de les competències que permeten als fillets i a les filletes elegir, construir i viure el projecte vital propi des del coneixement, la llibertat i la capacitat de decidir sobre el seu futur sense condicionants de gènere, aprenent a identificar les desigualtats, a lluitar contra aquestes i exercir el seu dret a la igualtat a l'àmbit de de la seva cultura, religió, classe social...

L'itinerari presenta objectius i continguts que treballarem de manera progressiva a l'etapa d'EI i a l'Etapa d'EP, és a dir, dels 3 als 12 anys.

Els continguts de l'itinerari s'han estructurat entorn a tres àmbits:

-ÀMBIT PERSONAL

-ÀMBIT RELACIONAL

-ÀMBIT SOCIAL.

#### **APRENTATGE 1: CRÍTICA I RESPONSABILITAT FRONT A LES DESIGUALTATS**

**Competència: Identificar i analitzar les desigualtats de gènere existents i responsabilitzar-se per enfrontar-se a elles i transformar-les.**

##### **ÀMBIT PERSONAL:**

- Fomentar un pensament crític a l'alumnat front a les desigualtats de gènere aportant claus d'anàlisi per identificar les causes front les desigualtats.
- Prendre consciència de que cada persona pot desenvolupar una identitat pròpia igualitària.

**ÀMBIT RELACIONAL:**

- ❑ Fomentar models relacionals igualitaris lliures de violència.

**ÀMBIT SOCIAL:**

- ❑ Fer visible el paper de les dones en tots els àmbits: científiques, metgesses, inventores, escriptores...
- ❑ Fomentar l'esperit crític davant situacions sexistes.

**ITINERARI 3-6 ANYS**

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1.Capacitat per el canvi:</b> Inici en l'autonomia personal, en el jo individual.</p>	<p><b>1. El valor de la igualtat:</b> Som diferents però no desiguals: Igualtat de capacitats de dones i homes per a créixer com a persones.  <b>2. Claus d'anàlisi:</b> Identificació d'elements sexistes en el llenguatge quotidià.  <b>3. Capacitat pel canvi:</b> Inici de l'autonomia en la cura d'altres persones. Compartir jocs i espais.</p>	<p><b>1. La visibilitat de les dones:</b> posar en valor totes les feines de cura que la tradició ha assignat a les dones. Visibilitzar rols de les dones diferents als de cuidadores.  <b>2. Noves identitats:</b>La diversitat de famílies cuidadores:visibilitzar pares cuidadors.  <b>3.Claus d'anàlisi:</b>La identificació del repartiment social dels treballs:deslegitimar limitacions.</p>

### LÍNIES D'ACTUACIÓ 3-6 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Treball diari d'hàbits i rutines .</li> <li>- Donar temps i confiança perquè facin les coses amb autonomia.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tractar per igual a tots i a totes les alumnes, independentment del seu gènere.</li> <li>- Utilització del doble gènere o de genèrics en totes les situacions comunicatives tant externes com internes.</li> <li>- Tenir cura en els comunicats que adrecem a les famílies.</li> <li>- Tots els espais estan pensat perquè el tipus de joc sigui molt lliure (espais motrius, espais de conversa i de relació...) i divers, fomentant així la interacció entre iguals.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Fer visible la presència d'homes i dones a partir de il·lustradors, ilustradores, escriptors, escriptores, pintors i pintores...</li> <li>- Es duen a terme activitats d'identitat personal on intervien les famílies a les aules, a partir de contes, fotografies...</li> </ul>

**ITINERARI 6-12 ANYS**

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1.Capacitat per al canvi personal:</b> El dret a autoconstruir-se, dret a equivocar-se.</p> <p><b>2. Claus d'anàlisi:</b> La capacitat de denunciar els elements sexistes identificats en el seu entorn escolar i social.</p>	<p><b>1. Capacitat per al canvi interpersonal.</b> L'autoexigència de bons tractes en la relació interpersonal: respecte i autonomia.</p> <p><b>2. Claus d'anàlisi:</b> Anàlisi dels rols de gènere en les relacions entre l'alumnat-fillets i filletes, filletes i filletes, fillets i fillets entre si.</p>	<p><b>1. Visibilitat de les dones:</b> Visibilitat de dones exercint el seu dret a participar en l'àmbit laboral en tot tipus de professions. La posada en valor de l'aportació invisibilitzada de les dones cuidadores al llarg de la història i actualment.</p> <p><b>2. Claus d'anàlisi:</b> Consciència de la construcció social dels gèneres: sistema sexe-gènere,patriarcat,socialització °diferencial, estereotips i mandats de gènere. Consciència de les actuals desigualtats existents per raó de gènere: panorama pròxim i perspectiva mundial. La violència de gènere com a estratègies per a frenar el canvi cap a la igualtat. La coeducació i les seves limitacions: sexisme en materials escolars i asimetria en el repartiment d'espais. Sexisme en les influències mediàtiques (I): contes i publicitat. Els biaixos del llenguatge per a invisibilitzar a les dones.</p>

		<p><b>3. Noves identitats:</b> La visibilitat d'homes i dones compromesos amb la igualtat.</p> <p><b>4. Capacitat per al canvi:</b> Canvi social. Identificació de prioritats en el canvi social cap a la igualtat. La visibilitat dels homes i dones implicades en el canvi. Ús del llenguatge inclusiu.</p>
--	--	---

### LÍNIES D'ACTUACIÓ 6-12 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p>-Converses a partir de situacions personals expressant el que senten i millorar l'autoestima.</p> <p>-Fomentar diferents activitats de mediació i de resolució de conflictes.</p>	<p>- Tractar per igual a tots i a totes les alumnes, independentment del seu gènere.</p> <p>- Utilització del doble gènere o de genèrics en totes les situacions comunicatives tant externes com internes.</p> <p>- Tenir cura en els comunicats que adrecem a les famílies.</p>	<p>- Fer visible la presència d'homes i dones a partir de il·lustradors, ilustradores, escriptors, escriptores, pintors i pintores...</p>

	-Ofertar diversitat de jocs tant al pati com a les aules.	
--	---	--

## **APRENTATGE 2 : AUTONOMIA I INDEPENDÈNCIA PERSONAL**

**Competència: Assumir els treballs de cura i l'ocupació com base per a l'autonomia i la independència en un projecte de vida igualitari**

### **ÀMBIT PERSONAL:**

- Aprendre a valorar i realitzar tot tipus de tasques de cures, tant d'autocura, com de cura a les altres persones.**
- Oferir a l'alumnat una orientació acadèmica-professional sense biaix de gènere al llarg de tot l'itinerari educatiu**

### **ÀMBIT RELACIONAL:**

- Impulsar la reflexió sobre el model econòmic actual i la seva relació amb la satisfacció de necessitats i cures de totes les persones.**
- Aportar a l'alumnat referents d'homes i dones que manifesten actituds igualitàries.**
- Analitzar les desigualtats de gènere en les cures i en l'àmbit laboral, ampliant els coneixements de gènere de l'alumnat (divisió sexual del treball, bretxa salarial, segregació horitzontal i vertical, assetjament sexual i per raó de sexe ...).**

**ÀMBIT SOCIAL:**

- ❑ Reconèixer el valor de les cures rebudes i les persones que ens les han proporcionat.
- ❑ Afavorir una cultura de responsabilitat en les relacions, amb un repartiment equitatiu dels temps i dels treballs.
- ❑ Impulsar un repartiment de tasques i rols entre l'alumnat en equips de treball, sense biaixos de gènere.

**ITINERARI 3-6 ANYS**

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1. Ètiques de la cura:</b>                      Respectar els interessos, al desenvolupament, a la cultura i procedència de l'alumnat. Posar nom a les emocions, sense estereotipar la seva expressió.                      Treballem contra l'ús sexista de les joguines. Som conscients de la transmissió d'estereotips sexistes en la cura i en les tasques domèstiques a través de l'anàlisi de la literatura infantil.</p>	<p><b>1. Ètiques de la cura:</b> Aprendre a dir i acceptar la resposta "No m'agrada". Fer dels moments de cura uns moments de relació privilegiada i enriquidora amb la persona adulta.                      Ajudar a tenir cura: cuidar les criatures més petites. Tenir cura i jugar amb models i pepes de totes les races.                      Tenir cura de la gent gran: visitar un geriàtric, realitzar activitats conjuntes amb avis i àvies.                      Tenir cura les nostres aules i els</p>	<p><b>1. Ètiques de la cura:</b> Presentar referents professionals: dones autònomes, homes que es dediquin a tasques de casa...                      Presentar referents familiars diversos.  <b>2. Anàlisi de les desigualtats:</b>                      Analitzar i lluitar contra totes les joguines estereotipades per gèneres, analitzar les tasques domèstiques de l'entorn familiar.                      Analitzar les imatges, els contes, les cançons ...                      Tenir cura també dels referents d'igualtat en les cançons, contes, imatges igualitàries en les</p>

Proposem un canvi en els relats, cap a la igualtat a través dels contes.	materials de tot el grup. Ofertir diferents estratègies per solucionar pacíficament els seus conflictes.	cures i en les tasques domèstiques.
--	---	-------------------------------------

### LÍNIES D'ACTUACIÓ 3-6 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Projectes d'educació emocional interdisciplinar. Es treballa a partir de l'expressió corporal, la música, l'art...</li> <li>- Relaxació, respiració, massatges com a rutina diària després del pati.</li> <li>- Cura diària amb la interacció amb els fillets i filletes.</li> <li>- Resolució de conflictes.</li> <li>- Psicomotricitat</li> <li>- Utilització del doble gènere o de genèrics en totes les situacions</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Resolució de conflictes.</li> <li>- Oferta de racons diversificats a variats a les aules.</li> <li>- Tallers d'avis i àvies usuaris del geriàtric de Ciutadella.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oferta de racons diversificats a variats a les aules.</li> <li>- Tenir cura de les imatges que s'empren a l'aula (que no siguin estereotipades).</li> <li>- Ús de diferents contes per treballar la igualtat de gènere.</li> </ul>



<p>comunicatives tant externes com internes.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- A partir de la literatura infantil.</li> </ul>		
--	--	--

### ITINERARI 6-12 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1. Sabers domèstics:</b> Aprendre nutrició equilibrada, cuinar primers plats. planificar petites accions domèstiques: recollir la taula, ajudar a posar-la, fregar, etc.</p> <p><b>2. El treball assalariat i igualitari:</b> Trencar estereotips respecte al món laboral d'homes i de dones. descobrir estereotips de gènere en nostre alumnat. Aportar referents d'igualtat per ampliar el catàleg de elecció de professió.</p> <p><b>3. Ètiques de la cura:</b> Reconèixer les cures rebudes.</p>	<p><b>1. Ètiques de la cura:</b> Valorar les atencions rebudes i a qui ens les dóna. Preocupar-nos pel benestar de les persones del nostre entorn.</p> <p><b>2. El treball assalariat i igualitari:</b> Repartiment de tasques a l'aula superant els estereotips de gènere.</p> <p><b>3. Anàlisi de les desigualtats:</b> Aprenem que podem ser persones dependents un temps, però no sempre. Hem d'aprendre que les tasques domèstiques no coneixen de sexe.</p>	<p><b>1. Ètiques de la cura:</b> Conèixer referents directes d'homes cuidadors: xerrades personals, de pares, avis, etc.</p> <p><b>2. Anàlisi de les desigualtats:</b> Anàlisi de les tasques que fan els pares i les mares: qui fa què, temps de cada cosa. Recerca. Revisar els llibres de text i materials d'aula amb l'alumnat per analitzar si apareixen homes i dones en totes les professions. Analitzar diferents materials: anuncis, fulletons...i analitzar les possibles desigualtats.</p> <p><b>3. El treball assalariat i igualitari:</b> Visibilitzar i analitzar a través de la</p>

		investigació a dones trencadores en el tema professional: qui va ser la primera ... Fer visible i analitzar referents professionals no estereotipats.
--	--	---

### LÍNIES D'ACTUACIÓ 6-12 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Projectes d'educació emocional interdisciplinar. Es treballa a partir de l'expressió corporal, la música, l'art...</li> <li>- Relaxació, respiració, massatges com a rutina diària després del pati.</li> <li>- Cura diària amb la interacció amb els fillets i filletes.</li> <li>- Resolució de conflictes.</li> <li>- Utilització del doble gènere o de genèrics en totes les situacions</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Resolució de conflictes.</li> <li>- Oferta de tallers relacionats amb el tema.</li> <li>- Evitam la transmissió d'estereotips en quant a: professions, tasques d'aula, recollir materials, càrrecs...</li> <li>-</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Fer visible la igualtat en diferents camps (feines de casa, professions, educació dels fills i filles...)</li> <li>- Lectures de diferents materials com les biografies de dones que han destacat en la societat.</li> <li>- Presentar imatges on un home fa tasques que habitualment s'han assignat a les dones. Llevar estereotips</li> <li>- Xerrades de pares, avis...             <ul style="list-style-type: none"> <li>- Evitam la transmissió d'estereotips en quant a:</li> </ul> </li> </ul>

comunicatives tant externes com internes.		professions, tasques d'aula, recollir materials, càrrecs... - Anàlisi de les desigualtats a partir de diferents situacions que es donin.
---	--	---

### **APRENTATGE 3 :LIDERATGE, EMPODERAMENT I PARTICIPACIÓ SOCIAL.**

**Competència: Reconèixer la capacitat pròpia per a prendre decisions i impulsar l'actuació de les altres persones en la consecució d'objectius comuns.**

#### **ÀMBIT PERSONAL:**

- Facilitar que cadascú reconegui la seva capacitat de lideratge per a poder exercir-ho.
- Fomentar l'autoconfiança i l'apoderament personal de les nenes per a assumir diversos desafiaments de lideratge que superats amb èxit, enforteixin, retroalimentació aquesta confiança i augmentin les possibilitats d'assumir nous reptes.
- Reconèixer les situacions de desigualtat i repartiment desigual del poder i activar la capacitat i el poder personal per a fer-les visibles, qüestionar-les i canviar-les.

#### **ÀMBIT RELACIONAL:**

- Desenvolupar l'autoconsciència i coneixement suficient per a comprendre l'impacte que cada persona té en els altres ; mostrant respecte, comprensió i tolerància en el treball col·lectiu.

- ❑ Treballar amb autonomia i capacitat d'adaptació en diversos grups , assumint diferents rols segons les necessitats del grup i dels objectius del treball.Exercir i acceptar el lideratge propi i de les altres persones, avaluar i aprendre dels diferents estils de lideratge.
- ❑ Analitzar la desigualtat en l'exercici del lideratge, parlar obertament d'això, posant nom a desigualtats i injustícies viscudes i vistes.

#### ÀMBIT SOCIAL:

- ❑ Assumir i practicar un lideratge adaptat/sintonitzat a la tasca, i sensible al context.
- ❑ Desenvolupar habilitats de recerca participativa: identificar temes i informació rellevant, recollida de dades, anàlisi, comunicació de resultats, etc.
- ❑ Posar en pràctica un treball d'equip equilibrat i inclusiu en l'execució de projectes comunitaris de recerca en acció: ser capaç d'establir un equip, prendre decisions, gestionar projectes, servir d'enllaç amb la comunitat, realitzar projectes que suposin aportacions significatives en l'entorn, presentar i difondre resultats, etc. i que el pugui fer tot l'alumnat

#### ITINERARI 3-6 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1. Consciència emocional:</b> ser capaç d'identificar i posar nom a les emocions bàsiques que sent i aprendre a reconèixer-les i acceptar-les.</p> <p><b>2. Control emocional:</b> treballar el control de l'impuls i aprendre a esperar. Conèixer i utilitzar estratègies de regulació emocional i desenvolupar una</p>	<p><b>1. Parlar i escoltar:</b> ser capaç d'expressar-se i posar paraules a les idees ,escoltar les opinions de les altres persones mostrant interès i respecte.</p> <p><b>2. Empatia:</b>ser capaç d'identificar les emocions bàsiques en l'altra persona i entendre-les.</p> <p><b>3. Cuidar a les altres persones:</b> adonar-se de les necessitats i</p>	<p><b>1. El context de la família:</b> Prendre consciència que mares i pares i la criança són pilars claus per a conformar una autoimatge positiva i igualitària entre fillets i filletes. Ser conscients de quins són els models i els missatges que reben filles i fills en l'entorn familiar .</p> <p><b>2. El centre escolar com a</b></p>

<p>actitud positiva davant les situacions difícils.</p> <p><b>3. Identitat:</b> ser capaç de reconèixer “qui som”, acceptació i convivència de les identitats múltiples,(culturals, socials,sexuals...) que conformen la meua pròpia identitat.</p> <p><b>4. Confiança:</b> potenciar la formació d'una imatge pròpia positiva, creure en les seves capacitats i per a aconseguir el que es proposin. Ser conscients de les limitacions.</p>	<p>desitjos -a un nivell molt bàsic- de l'altra persona i identificar la nostra capacitat de cooperació i col·laboració (Puc ajudar amb alguna cosa que tinc, alguna cosa que faci, alguna cosa que digui, alguna cosa que sé?). Desenvolupar la capacitat de treball cooperatiu.</p> <p><b>4. Saber demanar i oferir:</b> millorar i enriquir les relacions d'ajuda i cooperació. Aprendre a demanar i oferir ajuda i ser part del grup, reconeixent les necessitats i capacitats dels dos sexes en la petició i en el lliurament.</p>	<p><b>espai per a encuriosir</b> i provocar la motivació per compartir els seus descobriments.</p> <p><b>3. El centre escolar com a espai de reforç dels assoliments individuals i grupals.</b> Adonar-se, com a docents, dels comportaments que es reforcen o es rebutgen en fillets i filletes i en quina mesura contribueixen a la confiança que necessiten unes i uns altres en les seves pròpies capacitats i en el desig de continuar millorant en un entorn motivador i inspirador.</p> <p><b>4. El centre escolar com a espai per a identificar la desigualtat en l'exercici del poder.</b> Aprendre a veure'ls i establir possibles estratègies per a afrontar-los.</p>
--	---	--

### LÍNIES D'ACTUACIÓ 3-6 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p>-Projectes d'educació emocional interdisciplinar. Es treballa a partir de l'expressió corporal, la música, l'art...</p> <p>-Relaxació, respiració, massatges com a rutina diària després del pati.</p> <p>-Cura diària amb la interacció amb els fillets i filletes.</p> <p>-Resolució de conflictes.</p> <p>-Psicomotricitat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- A través del rituals d'entrada i sortida de l'aula.</li> <li>- En converses col·lectives on s'aprèn a reflexionar i a ser crítics.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Treball amb les famílies.</li> <li>- Comunicació diària a les entrades i a les sortides.</li> <li>- Tenir cura de l'entorn escolar quant a les icones, cartells...</li> </ul>

### ITINERARI 6-12 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1. Confiar amb jo i en la meva veu interior:</b> aprendre a identificar les diferents veus que habiten dins jo.</p>	<p><b>1. Cada persona té capacitats diferents. Ser capaç de treballar en equip assumint rols diferents</b> (de vegades de</p>	<p><b>1. El centre escolar (l'aula) com a generador d'espais per a la creació d'equips de treball diversos;</b> atesa la presència de la</p>

<p><b>2. Les meves fonts d'interès:</b> descobrir quines coses ens agrada fer (aficions,treballs...) i adonar-se de per què gaudeixo i m'agraden. Qüestionar els estereotips de gènere en relació a gustos, interessos...</p> <p><b>3. Autodirecció:</b> determinació per a orientar l'atenció i l'energia en allò que vull fer/aconseguir.</p>	<p>líder, altres de suport ...) i donar-nos compte de l'important que és la contribució de totes les persones per aconseguir l'objectiu final.</p> <p><b>2. Reconèixer i destacar les qualitats de companyes i companys</b> i analitzar la diferent percepció d'unes i altres que de vegades hem après a te</p>	<p>gran diversitat que hi ha present.</p> <p><b>2. Proposar projectes de recerca</b> en els quals sigui necessari documentar-se utilitzant diferents fonts i calgui presentar en públic el resultat final. Fent que el lideratge, repartiment de rols, seguiment i control de la tasca, ús de l'espai i la paraula siguin exercits de forma equilibrada entre fillets i filletes.</p>
---	---	---

## LÍNIES D'ACTUACIÓ 6-12 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Lectura d'un conte i/o vídeos i conversa posterior.</li> <li>- Converses a partir de situacions personals expressant el que senten i millorar l'autoestima.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Treball cooperatiu integrat dins la metodologia d'aula.</li> <li>- Dinàmiques que ens ajudin a destacar les nostres capacitats i les dels nostres companys.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Treball amb les famílies.</li> <li>- Comunicació periòdica amb les famílies.</li> <li>- Tenir cura de l'entorn escolar quant a les icones, cartells...</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"><li>- Abraçades: amb una música tranquil·la van caminant per l'aula i es van donant abraçades amb els companys i companyes.</li><li>- Conversa i rutines del bon dia.</li><li>- Visualització de curts i animats i posterior conversa.</li><li>- Jocs i dinàmiques de dir coses positives dels altres, parlar del superheroi que té cadascun per ajudar als altres. Parlar dels superherois que tenen a casa.</li><li>- Intervencions que van sorgint diàriament a l'aula.</li></ul>		
--	--	--



## **APRENTATGE 4 :SEXUALITAT I BON TRACTE**

**Competència: Conèixer i acceptar la capacitat personal per a expressar i establir relacions afectives, sexuals i de convivència afavoridores del respecte i el creixement personal en igualtat.**

### **ÀMBIT PERSONAL:**

- ❑ Conèixer el seu cos i prendre consciència del creixement d'aquest, reconeixent diferències i desenvolupant hàbits de benestar corporal; assumint el seu cos com a font de sensacions, relació, comunicació, satisfacció i plaer.
- ❑ Reconèixer-se com a filllet o filleta, assumint positivament la seva identitat sexual, lliure d'elements de gènere discriminatoris i afavorint la comprensió de les diferents formes d'expressar-nos com a dones i com a homes, quant a gustos, podent tenir unes vegades els mateixos gustos, preferències, qualitats i altres diferents, sense perdre la nostra identitat.
- ❑ Conèixer la dimensió reproductiva de la sexualitat, aportant eines i habilitats per a gestionar-la.

### **ÀMBIT RELACIONAL:**

- ❑ Establir vincles afectius amb persones significatives del seu entorn, caracteritzats per la confiança, la seguretat i l'expressió de sentiments i idees.
- ❑ Afavorir i potenciar relacions de parells, basades en el respecte i en el creixement personal.
- ❑ Facilitar eines i habilitats per a la identificació de maltractaments en les nostres relacions, per a posar límits en comportaments abusius en les nostres relacions i donar una resposta adequada davant una agressió sexista o sexual.
- ❑ Desenvolupar capacitats que facilitin l'expressió d'idees, sentiments, afectes i desitjos propis; la comprensió, el respecte, l'acceptació i el rebuig de les altres persones; tenir vivències afectiu-sexuals positives, responsables i saludables.

**ÀMBIT SOCIAL:**

- ❑ Conèixer i utilitzar criteris bàsics de convivència, basats en la igualtat, el respecte i la responsabilitat.
- ❑ Aportar eines i habilitats per a realitzar anàlisis crítiques sobre els models de bellesa, sobre les relacions que s'estableixen entre les persones de l'entorn pròxim, la comercialització del sexe i la violència sexual.
- ❑ Reconèixer la gran diversitat d'identitats masculines i femenines, els diferents models de convivència familiar, la gran diversitat existent en els processos relacionats amb la maternitat i la paternitat.

**ITINERARI 3-6 ANYS**

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1. El nostre cos:</b> El nostre cos creix. Diferències físiques individuals. Cures del cos. El cos com a font de sensacions, comunicació i plaer, el paper dels sentits.</p> <p><b>2. El nostre origen:</b> Interessos i curiositats que manifesten els fillets i les filletes sobre l'origen de les persones com: fecundació, lloc on es desenvolupa el fetus, cuidats de l'embarassada i la seva criatura.</p> <p><b>3. Construint la meva identitat:</b> Ser capaç de</p>	<p><b>1. El nostre origen:</b> Paper del pare, la mare o de la persona responsable de la nostra cura.</p> <p><b>2. Relacions afectiu sexuals, ètica en les relacions:</b> Els vincles afectius. Els sentiments i les relacions amoroses que mantenen les persones que ens envolten.. Diversitat familiar. Diferents models de convivència familiar.</p>	<p><b>1. Construint la meva identitat:</b> Possibilitar la construcció d'imaginari i realitats d'identitats de dones i homes des de la diversitat (conte, cançons, joc simbòlic i dramatitzacions com a eines).</p> <p><b>2. El nostre cos:</b> Visibilitzar la diversitat de cossos, tots ells sexuals i valorats.</p>

reconèixer "qui som", acceptació i convivència de les identitats múltiples,(culturals, socials, sexuals...).		
---	--	--

### LÍNIES D'ACTUACIÓ 3-6 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<ul style="list-style-type: none"> <li>- A partir d'hàbits d'higiene i alimentació.</li> <li>- Treballar la identitat a partir del treball amb famílies (capsa de vida, fotografies de famílies,...)</li> <li>- El treball d'emocions per entendre, conèixer i regular el cos</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Treballar la cohesió i convivència de grup a partir de jocs, converses, dinàmiques...</li> <li>- Treball amb famílies per donar a conèixer diferents models de convivència familiar (també es poden utilitzar contes).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Construir la identitat personal a través de contes, imatges, teatre...</li> </ul>

## ITINERARI 6-12 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<p><b>1. El nostre cos:</b> Diferències físiques individuals. Cures del cos. El cos com a font de sensacions, comunicació i plaer. Canvis fisiològics i corporals en la prepubertad i pubertat.</p> <p><b>2. Construint la meva identitat:</b> Identitat de gènere i diversitat. Anàlisi de la imatge virtual des d'una perspectiva de gènere.</p>	<p><b>1. Relacions afectiu sexuals, ètica en les relacions:</b> La sexualitat com a font de comunicació, plaer, afecte i procreació. Conductes sexuals: besades, carícies, abraçades... Expressió d'afectes. Atracció, enamorament, amor. Assetjament i ciberassetjament. Els espais virtuals com a espais de relació.</p> <p><b>2. Construint la meva identitat:</b> El fet sexual humà. Dimensió relacional de la sexualitat. Dimensió reproductiva.</p>	<p><b>1. Construint la meva identitat:</b> Anàlisi crítica de la sexualitat des de la infància. Fomentar en l'entorn escolar, familiar i d'amistats de la filleta i el fillet , reflexió i anàlisi crítica respecte als models de bellesa imperants en la societat occidental i altres cultures (mitjans de comunicació, xarxes socials i publicitat com a eines per a l'anàlisi).</p> <p><b>2. Relacions afectiu sexuals, ètica en les relacions:</b> Fomentar el bon tracte i la igualtat de les relacions... (contes, cançons, joc simbòlic i dramatitzacions com a eines). Visibilitzar i reconèixer models diversos de convivència familiar. Anàlisi crítica dels missatges sobre formes de relació violenta d'alguns canals de YouTube, sèries, cançons, etc.</p>

## LÍNIES D'ACTUACIÓ 6-12 ANYS

ÀMBIT PERSONAL	ÀMBIT RELACIONAL	ÀMBIT SOCIAL
<ul style="list-style-type: none"> <li>- El treball d'emocions per entendre, conèixer i regular el cos.</li> <li>- Estudiar la reproducció sexual i els canvis del cos.</li> <li>- Veure curtmetratges que tractin el tema.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Xerrades del policia tutor</li> <li>- Tallers puntuals de serveis serveis externs: Salut Jove(Un ball d'hormones)</li> <li>- Treballar la cohesió i convivència de grup a partir de jocs, converses, dinàmiques...</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Xerrades per a famílies</li> <li>- Anàlisi crítica respecte dels models de bellesa de la societat actual.</li> <li>- Fomentar el bon tracte de les relacions social a partir del treball amb contes, cançons, dramatitzacions...</li> <li>- Visibilitzar i conèixer la diversitat familiar existent a partir de la realitat real dels fillets i filletes de les nostres aules, de contes, relats...</li> <li>- Anàlisi crítica dels missatges de relacions violentes a través de notícies, vídeos de les xarxes...</li> </ul>

## **5. PROPOSTES DE FORMACIÓ PER A TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA.**

La Comissió de Convivència i de Coeducació serà l'encarregada d'informar i proposar a la Comunitat Educativa formacions, xerrades...encaminades a aconseguir la igualtat real entre gèneres i la prevenció de les violències , assetjaments, discriminació per motius de gènere i diversitat sexual.

## **6. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA D'IGUALTAT I COEDUCACIÓ.**

Tal hi com dicta l'atribució de responsabilitats serà la Comissió de Convivència i de Coeducació l'encarregada de revisar el Pla.

La memòria anual del centre inclourà, en un apartat específic, l'avaluació i la valoració que es fa de les actuacions previstes en la programació general anual dirigides a millorar determinats aspectes de la convivència al centre. Aquest apartat de la memòria, elaborat per la Comissió de Convivència i aprovat dins la memòria anual pel Consell Escolar del centre, es trametrà, a part de la resta de la memòria, a l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar abans del dia 30 de setembre del curs següent. (Art. 27.6 del decret 121/2010).